

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 10.3.2005
KOM(2005) 84 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE
RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU**

Podávanie správ o implementovaní stratégie lesného hospodárstva EÚ

{SEC(2005) 333}

1. ÚVOD

Súčasnú oznámenie je odpoveďou Komisie na žiadosť Európskej rady s cieľom predložiť správu o implementovaní stratégie lesného hospodárstva EÚ. Na prípravu tejto správy Komisia viedla prostredníctvom Stáleho lesníckeho výboru a Poradnej skupiny pre lesníctvo a korok rozsiahle diskusie s členskými štátmi a zúčastnenými stranami, ako aj diskusie so zúčastnenými stranami na internete.

V tomto oznámení sú uvedené hlavné závery analýzy, ako aj nové problémy, ktoré vplyvajú na lesy a lesné hospodárstvo a tiež navrhované možné aktivity do budúcnosti. Pracovný dokument zamestnancov Komisie, ktorý je pripojený k tomuto oznámeniu, stanovuje podrobný opis opatrení a aktivít implementovaných v rámci stratégie lesného hospodárstva EÚ v období 1999–2004.

2. SEKTOR LESNÉHO HOSPODÁRSTVA EÚ

Sektor lesného hospodárstva EÚ je charakteristický obrovskou rozmanitosťou, pokiaľ ide o typy lesov, rozsah lesného porastu, štruktúru vlastníctva a socio-ekonomické podmienky. Lesy a ostatné lesné porasty zaberajú vcelku približne 160 miliónov ha, čo je asi 35% lesného porastu EÚ. Okrem toho sa vďaka programom zalesňovania a prirodzeného cyklu obnovy vegetácie lesný porast EÚ rozrastá.

Lesy EÚ sa rozprestierajú vo veľmi rozdielnych ekologických oblastiach, ktoré siahajú od boreálnej po stredomorskú oblasť a od alpskej oblasti po nížiny. Zo všetkých biotopov v Európe sú lesy domovom najväčšieho počtu druhov na kontinente a poskytujú dôležité environmentálne funkcie, akými sú napr. zachovanie biodiverzity a ochrana vodných zdrojov a pôdy. Chránená lesná oblasť predstavuje približne 12% lesnej plochy. Lesy predstavujú kultúrne hodnoty, dotvárajú krajinnú scenériu a poskytujú priestor pre ostatné aktivity, akými sú napr. rekreácia, lov alebo turizmus.

Približne 60% lesov EÚ patrí do súkromného vlastníctva, čo predstavuje asi 15 miliónov súkromných vlastníkov lesa. Súkromné lesné podniky sú v priemere veľké 13 ha, avšak väčšina lesov držaných v súkromnom vlastníctve nie je rozlohou väčšia ako 3 ha.

EÚ je jedna z hlavných výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov výrobkov lesného hospodárstva na svete. V lesnom hospodárstve a v príbuzných priemyselných odvetviach je zamestnaných približne 3,4 milióna ľudí, ktorých ročná produkcia predstavuje hodnotu asi 356 miliárd eur (2001). Priemerná ročná produkcia reziva v EÚ predstavuje približne 400 miliónov m³, čo je iba niečo cez 60% ročnej produkcie lesa, ktorá sa vyťaží. Hospodársky a sociálny význam lesného hospodárstva vo vidieckych oblastiach je často nedocenený, keďže tí, ktorí pracujú v tomto sektore, sú často samostatne zárobkovo činní jednotlivci alebo sú to malé podniky, ktorých aktivity sú obvykle spojené s aktivitami iných hospodárskych sektorov. Lesy okrem dreva a korku produkujú ešte iné produkty ako napr. živicu, liečivé rastliny, huby a drobné bobuľové plody.

EÚ sa ochrane lesa neustále venuje. Biotické faktory a činnosti spojené s pasením sú hlavnými príčinami, ktoré poškodzujú les. Ďalšími významnými faktormi vplyvajúcimi na les sú znečisťovanie ovzdušia, silné víchrice a lesné požiare. Právne predpisy EÚ síce prispeli k značnému zlepšeniu kvality ovzdušia, ukladanie znečisťujúcich látok v ovzduší je však aj naďalej dôvodom na obavy. Silné víchrice spôsobili v posledných rokoch vážne škody na rozsiahlych plochách lesa. Každý rok zhorí prevažne v krajinách Stredomoria približne 0,5 milióna ha lesa a iných lesných plôch.

Nedávne rozšírenie EÚ na 25 členských štátov má za následok rozšírenie sektoru lesného hospodárstva EÚ a to pokiaľ ide o lesnú plochu (20%), ako aj potenciál produktivity a ekológie. Mnoho členských štátov obnovilo vlastnícke práva a/alebo sprivatizovalo lesnú pôdu a ostatné s lesom súvisiace hodnoty, vrátane niektorých aktivít obhospodarovania lesa, ktoré predtým riadil štát. Napriek tomu je v 10 nových členských štátoch podiel štátom vlastneného lesa aj naďalej vyšší ako v bývalej EÚ-15.

3. STRATÉGIA LESNÉHO HOSPODÁRSTVA EÚ

Rezolúcia Rady z 15. decembra 1998 o Stratégii lesného hospodárstva Európskej únie¹ stanovila rámec pre aktivity súvisiace s lesným hospodárstvom na podporu trvalo udržateľného obhospodarovania lesa, založený na koordinácii politík súvisiacich s lesným hospodárstvom členských štátov a politík Spoločenstva, ako aj iniciatív týkajúcich sa lesa a lesného hospodárstva. Rezolúcia v príslušných medzinárodných postupoch zohľadňuje záväzky EÚ a jej členských štátov, najmä konferencie OSN o životnom prostredí a rozvoji z roku 1992 (UNCED) a jej následných konferencií, ako aj Ministerských konferencií o ochrane lesov v Európe (MCPFE)².

Stratégia zdôrazňuje význam multifunkčnej úlohy lesov a trvalo udržateľného obhospodarovania lesa pre rozvoj spoločnosti a tiež rozlišuje rad kľúčových elementov, ktoré tvoria základ pre jej implementovanie. V stratégii sa stanovuje, že politika súvisiaca s lesným hospodárstvom spadá do pôsobnosti členských štátov, avšak EÚ môže prispievať k implementovaniu trvalo udržateľného obhospodarovania lesa prostredníctvom spoločných politík založených na princípe subsidiarity a na koncepcii spoluzodpovednosti. V stratégii sa tiež zdôrazňuje implementácia medzinárodných záväzkov, princípov a odporúčaní prostredníctvom vnútroštátnych alebo regionálnych lesníckych programov alebo rovnocenných nástrojov, ako aj aktívna účasť na všetkých medzinárodných postupoch spojených s lesným hospodárstvom; zdôrazňuje sa v nej tiež potreba zlepšenia koordinácie, komunikácie a spolupráce vo všetkých oblastiach politiky týkajúcej sa sektoru lesného hospodárstva.

4. SÚČASNÝ STAV IMPLEMENTÁCIE

Kontext politiky týkajúci sa lesného hospodárstva v EÚ sa od roku 1998 značne vyvinul vďaka rozhodnutiam, ktoré priamo vplývajú na sektor lesného hospodárstva, ako aj zmenám v širšom rámci politiky.

Na svetovom summite o trvalo udržateľnom rozvoji (WSSD) v Johannesburgu v roku 2002 sa lesné hospodárstvo neoddeliteľne zaradilo do kontextu trvalo udržateľného rozvoja. Na celoeurópskej úrovni sa vo vyhlásení a rezolúciách Štvrtej ministerskej konferencie o ochrane lesov v Európe (Viedeň, 2003) stanovili spoločné koncepcie a definície, ako aj rad súvislých opatrení na ochranu a trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa.

Prijatie Šiesteho environmentálneho akčného programu Spoločenstva v roku 2002 a reforma Spoločnej poľnohospodárskej politiky v roku 2003, ktorou sa posilnila politika rozvoja vidieka, predstavujú významný rozvoj na úrovni EÚ, ktorý má vplyv na politiky lesného hospodárstva členských štátov.

¹ Ú. v. ES C 56, 26.2.1999, s. 1.

² Štrasburg 1990, Helsinky 1993, Lisabon 1998 a Viedeň 2003.

Zmeny v širšom politickom kontexte zahŕňajú lisabonskú a gothenburskú stratégiu, ako aj rozšírenie EÚ. Ústavná zmluva, ktorá je v súčasnosti predmetom ratifikácie, nestanovuje nakoniec vo vzťahu k politike lesného hospodárstva v EÚ žiadne zmeny.

4.1. Medzinárodná diskusia o politike lesného hospodárstva

Na svetovom summite o trvalo udržateľnom rozvoji sa pozornosť venovala niekoľkým otázkam týkajúcim sa lesného hospodárstva a potvrdilo sa, že trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa môže hrať kľúčovú úlohu pri dosahovaní všeobecných cieľov a princípov, na ktorých sa dohodlo v Johannesburgu. Lesy zastávajú významnú úlohu pri dosahovaní miléniových rozvojových cieľov vďaka ich úlohe pri zabezpečovaní environmentálnej udržateľnosti a skutočnosti, že veľký počet chudobného obyvateľstva v nich nachádza živobytie.

Európske spoločenstvo a jeho členské štáty zohrávali aktívnu úlohu na Fóre OSN venovanom tematike lesy (UNFF), ktoré bolo založené v roku 2000, a zaviazali sa, že implementujú opatrenia iných medzinárodných dohôd, dohovorov a protokolov, akými sú napr. UNFCCC³ a jeho Kjótsky protokol, CBD⁴, UNCCD⁵, ITTO⁶ a CITES⁷). Napriek pokroku dosiahnutému na medzinárodnej úrovni, pokiaľ ide o rokovanie ohľadom otázok, akými sú osvedčovanie a presadzovanie právnych predpisov lesného hospodárstva, sa však v mnohých častiach sveta aj naďalej pokračuje vo veľkej miere v odlesňovaní a znehodnocovaní lesa.

S ohľadom na rastúce spoločenské obavy sa Európska komisia ujala výzvy riešiť nelegálnu ťažbu dreva prostredníctvom prijatia akčného plánu týkajúceho sa presadzovania právnych predpisov lesného hospodárstva, riadenia a obchodovania (FLEGT)⁸ a nedávno aj prostredníctvom legislatívneho návrhu týkajúceho sa FLEGT⁹.

Ministerská konferencia o ochrane lesov v Európe sa stala na celoeurópskej úrovni dobre etablovaným mechanizmom, v rámci ktorého európske krajiny a Európske spoločenstvo vyvinuli všeobecné usmernenia pre politiku lesného hospodárstva a posilnili vzájomnú koordináciu a spoluprácu.

Spoločný európsky a medzinárodný výskum okrem toho zmobilizoval kompetencie partnerských a európskych krajín s cieľom vytvoriť vedecky potvrdené vedomosti na podporu implementácie súvisiacich politických odporúčaní.

4.2. Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa v EÚ

Počas implementácie stratégie dosiahla EÚ pokrok pri zavádzaní nových a vylepšených nástrojov na podporu ochrany a trvalo udržateľného obhospodarovania lesa. V oddieli je zhrnutý rozvoj politiky lesného hospodárstva na vnútroštátnej úrovni a aktivít súvisiacich s lesným hospodárstvom na úrovni Spoločenstva.

³ Rámcový dohovor OSN o zmene klímy.

⁴ Dohovor o biologickej diverzite.

⁵ Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii.

⁶ Medzinárodná organizácia pre tropické drevo.

⁷ Dohovor o obchode s ohrozenými druhmi.

⁸ KOM(2003) 251 konečná verzia.

⁹ KOM(2004) 515 konečná verzia.

4.2.1. *Vnútroštátne lesnícke programy*

S prípravami a implementáciou vnútroštátnych lesníckych programov v EÚ sa dosiahol značný pokrok. V kontexte MCPEE sa ohľadom vnútroštátnych lesníckych programov dosiahol spoločný prístup s cieľom vytvoriť sociálny a politický rámec pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa založené na účasti a transparentnom riadení a v súlade s medzinárodnými záväzkami týkajúcimi sa lesného hospodárstva.

Vnútroštátne lesnícke programy sa zaoberajú otázkami ako napr. produktívna funkcia lesov a hospodárska životaschopnosť trvalo udržateľného obhospodarovania lesa, podiel lesného hospodárstva na rozvoji vidieka, ochrana a posilnenie biodiverzity v lesoch, zmiernenie klimatických zmien, ochranné funkcie lesa, ako aj sociálne, rekreačné a kultúrne aspekty. Napriek tomu, že majú programy podobné ciele, líšia sa v predmete ich záujmu a odrážajú tak socio-ekonomickú a ekologickú rozmanitosť európskych lesov.

Vnútroštátne lesnícke programy poskytujú referenčný rámec pre monitorovanie rozvoja pri implementácii opatrení a iniciatív Spoločenstva týkajúcich sa lesného hospodárstva a pri meraní a hodnotení pridanej hodnoty špecifických aktivít Spoločenstva v tejto oblasti.

Každá krajina vo svojich vnútroštátnych lesníckych programoch zdôrazňuje potrebu zlepšiť spoluprácu medzi sektormi. Je ešte stále potrebné vyvinúť veľa úsilia na to, aby sa zabezpečilo úplné začlenenie vnútroštátnych lesníckych programov do vnútroštátnych stratégií trvalo udržateľného rozvoja, aby sa tieto programy zaoberali všetkými príslušnými otázkami a tiež aby si získali podporu všetkých zúčastnených strán.

4.2.2. *Činnosti Spoločenstva na podporu trvalo udržateľného obhospodarovania lesa*

Do činností Spoločenstva na podporu trvalo udržateľného obhospodarovania lesa spadá niekoľko hlavných oblastí činnosti ako napr. rozvoj vidieka, ochrana a monitorovanie lesa, biodiverzita, klimatické zmeny, produkty lesného hospodárstva, osvedčovanie, výskum, informovanie a komunikácia v oblasti lesného hospodárstva, množiteľský materiál lesných kultúr a fyto-sanitárne otázky.

Politika rozvoja vidieka tvorila hlavný nástroj pre implementovanie stratégie lesného hospodárstva EÚ na úrovni Spoločenstva. Finančná podpora Spoločenstva pre opatrenia lesného hospodárstva v rámci rozvoja vidieka predstavuje 4,8 miliárd eur za obdobie 2000–2006 (takmer 10% rozpočtu pre rozvoj vidieka). Politika rozvoja vidieka EÚ je založená na integrovanom teritoriálnom prístupe, ktorý priznáva vzájomnú závislosť sektorových a horizontálnych politík, potvrdzuje regionálne a miestne odlišné vlastnosti a priority, a upozorňuje na aktívnu zaangažovanosť a účasť miestnych spoločenstiev.

V návrhu Komisie na posilnenie politiky rozvoja vidieka EÚ v období 2007–2013¹⁰ sa stanovuje základ pre užšiu integráciu lesného hospodárstva do rozvoja vidieka. Toto je možné dosiahnuť, okrem iného, prostredníctvom zvýšenia konzistentnosti v oblasti rozvoja vidieka a vnútroštátnych lesníckych programov, výmenou informácií a osvedčených postupov ohľadom uplatnenia opatrení týkajúcich sa lesného hospodárstva, ako aj zlepšením monitorovania a hodnotenia týchto opatrení so zreteľom na všeobecnejšie ciele politiky rozvoja vidieka.

¹⁰ KOM(2004) 490 konečná verzia.

Opatrenia Spoločenstva na podporu ochrany lesov proti požiaru¹¹ a znečisteniu ovzdušia¹² poskytli značné množstvo informácií, ako aj rozvoj v praktickej oblasti. Tieto činnosti podporovali spoluprácu medzi krajinami EÚ v príslušných oblastiach. Znečisťovanie vzduchu a požiare sú však aj naďalej vážnou obavou. Komisia nedávno vytvorila skupinu expertov na vykonanie analýzy týkajúcej sa predchádzania požiaru na úrovni Spoločenstva a na vypracovanie odporúčaní týkajúcich sa činností v budúcnosti. Okrem toho sa nariadením (Forest Focus Regulation)¹³ z roku 2003, ktoré sa týka monitorovania lesov a environmentálnych interakcií v Spoločenstve, stanovuje príležitosť EÚ vybudovať súhrnný a integrovaný systém na monitorovanie lesov vrátane nových ukazovateľov týkajúcich sa pôdy, biodiverzity a klimatických zmien. Takýto systém by nakoniec mohol obsiahnuť tiež socio-ekonomické aspekty lesov a lesného hospodárstva a viesť tak k dokonalejšej integrácii vnútroštátnych databáz lesného hospodárstva do systému monitorovania a podávania správ v rámci celej EÚ. V tomto ohľade by sa mali zohľadniť kritéria a ukazovatele trvalo udržateľného obhospodarovania lesa stanovené v kontexte MCPFE.

Významným úspechom EÚ v oblasti ochrany biodiverzity je implementovanie siete Natura 2000. Mnohé členské štáty prispôsobili usmernenia týkajúce sa obhospodarovania lesa, aby uprednostnili ochranu biodiverzity a poskytovanie environmentálnych služieb prostredníctvom obhospodarovania lesa. Ekologická reprezentatívna sieť ochrany lesa v rámci Natura 2000 a súčasná podpora posilnenia biodiverzity v lesných porastoch využívaných pre obchodné účely sú pravdepodobne účinným spôsobom na dosiahnutie cieľov ochrany biodiverzity. Potreba mapovania, študovania a monitorovania lesnej biodiverzity v rámci aj mimo rámca chránených oblastí však naďalej zostáva.

Hoci úloha sektora lesného hospodárstva pri zmierňovaní klimatických zmien bola potvrdená pravidlami Kjótskeho protokolu dohodnutými od prijatia stratégie, rozvoj opatrení na podporu sekvestrácie uhlíka vrátane zalesňovania a opätovného zalesňovania bol pomalší ako sa očakávalo. Drevo môže zohrávať dôležitú úlohu pri zabezpečovaní biomasy na získavanie energie s cieľom znížiť emisie tuhých palív v súlade so smernicami týkajúcimi sa zdrojov obnoviteľnej energie a tiež ako ekologicky vhodný materiál. Potenciál využívania biomasy na účely energie sa zatiaľ v EÚ nevyužíva naplno a malo by sa zabezpečiť, aby pri takomto využívaní nedošlo k prílišnému skresleniu v hospodárskej súťaži. V budúcnosti môže drevo zohrávať tiež významnú úlohu ako zásobník uhlíka.

Existuje tiež silnejúca potreba hodnotiť dopady klimatických zmien na ekosystémy lesa, ako aj potreba prijať vhodné opatrenia týkajúce sa prispôsobenia takýmto dopadom. V budúcnosti sa budú musieť prehodnotiť nielen zmierňujúce opatrenia (zníženie skleníkových plynov), ale aj prispôsobujúce opatrenia (prispôsobenie lesov klimatickým zmenám).

V rámci oznámenia týkajúceho sa stavu konkurencieschopnosti v lesnom hospodárstve a príbuzných priemyselných odvetviach prijatého v roku 1999 sa uskutočnil široký rozsah aktivít súvisiacich so zvýšeným využitím dreva a konkurencieschopnosťou lesného hospodárstva a príbuzných priemyselných odvetví. Komisia nedávno ukončila hodnotenie tohto oznámenia. Jeden z výsledkov je, že európsky spotrebiteľ by mal byť lepšie informovaný o výhodách dreva pochádzajúceho z lesa spadajúceho do trvalo udržateľného obhospodarovania ako obnoviteľného a ekologického vhodného zdroja, a že je potrebné vytvoriť vhodné prostredie, v rámci ktorého môžu príbuzné priemyselné odvetvia lesného hospodárstva zvýšiť konkurencieschopnosť a podporiť využitie reziva.

¹¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 2158/92.

¹² Nariadenie Rady (EHS) č. 3528/86.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003.

Osvedčovanie bolo jedným z nástrojov na podporu trvalo udržateľného obhospodarovania lesa a na umožnenie spotrebiteľom vybrať si a uprednostniť výrobky z dreva pochádzajúce z takéhoto lesa. Doposiaľ sa osvedčovanie vyvinulo ako trhovo orientovaný nástroj súkromného sektoru s obmedzenou regulačnou intervenciou orgánov verejnej správy.

V rámci programov výskumného rámca Spoločenstva a programu COST¹⁴ sa vynaložilo významné úsilie na podporu a ďalší rozvoj trvalo udržateľného obhospodarovania lesa a na zlepšenie konkurencieschopnosti v oblasti lesného hospodárstva. Oblasť lesného hospodárstva by mala aktívne prispievať k plneniu lisabonských cieľov. Aby sa tak stalo, je potrebné strategické myslenie v rámci celej oblasti, podporené rozsiahlou a dlhodobou predstavou určujúcou rozsah pôsobnosti a priority výskumu v oblasti lesného hospodárstva.

Na základe výsledkov pilotného projektu začala Komisia prípravnú činnosť na vytvorenie internetovej informačnej a komunikačnej platformy týkajúcej sa lesného hospodárstva pre rok 2004. Je potrebné, aby túto činnosť sprevádzal prieskum osobitných požiadaviek užívateľa a hodnotenie obmedzení vzťahujúcich sa na existujúce vnútroštátne zdroje údajov.

Zdravie rastlín a kvalita množiteľského materiálu lesných kultúr sú veľmi dôležité pre produkčnú kapacitu lesov v EÚ. Za posledných niekoľko rokov sa prijali právne predpisy na zabezpečenie lepšieho súladu implementovania niekoľkých kľúčových aspektov právnych predpisov EÚ o uvádzaní množiteľského materiálu lesných kultúr na trh.

Nie iba živé rastliny ale aj drevo dovezené z tretích krajín do Spoločenstva predstavuje vážne nebezpečenstvo zavedenia škodcov a chorôb. Na riešenie tohto nebezpečenstva boli v roku 2004 zavedené do existujúceho *acquis communautaire* nové a prísnejšie ustanovenia.

4.3. Koordinácia, komunikácia a spolupráca

Počas implementácie stratégie sa koordinácia s členskými štátmi a poradenstvo so zúčastnenými stranami uskutočňovali prostredníctvom existujúcich administratívnych štruktúr, najmä prostredníctvom riadiacich a poradných výborov, ktoré Komisii radia, predkladajú stanoviská a podporujú výmenu informácií.

Stály výbor pre lesníctvo (SFC) vykonal svoju riadiacu úlohu spojenú so špecifickými nariadeniami týkajúcimi sa ochrany a monitorovania lesov. Tento výbor zohráva tiež dôležitú úlohu *ad hoc* ako poradné fórum ohľadom otázok týkajúcich sa lesného hospodárstva. Pravidelná výmena informácií, spolupráca a koordinácia so zainteresovanými stranami v lesnom hospodárstve sa uskutočnili prostredníctvom Poradnej skupiny pre lesníctvo a korok a Poradného výboru pre politiku Spoločenstva týkajúcu sa lesného hospodárstva a priemyslu spojeného s lesným hospodárstvom.

Na konci roku 2001 Komisia uskutočnila významný krok, keď zriadila skupinu pre vzťahy medzi útvarmi v oblasti lesného hospodárstva na posilnenie koordinácie otázok súvisiacich s lesným hospodárstvom medzi rôznymi útvarmi zodpovednými za príslušné politiky Spoločenstva.

Pokiaľ ide o medzinárodnú scénu, členské štáty a Komisia koordinujú svoje pozície pred medzinárodnými zasadnutiami týkajúcimi sa lesného hospodárstva v rámci pracovnej skupiny Rady pre lesy. Pracovná skupina sa tiež venuje politike Spoločenstva súvisiacej s lesným hospodárstvom a legislatívnym iniciatívam všeobecného rozmeru vrátane iniciatív FLEGT.

¹⁴ Európska spolupráca v oblasti vedeckého a technického výskumu.

Z dôvodu nových výziev a meniaceho sa kontextu politiky, členské štáty a zainteresované strany aj napriek týmto aktivitám neustále žiadajú preskúmanie základnej štruktúry koordinácie, komunikácie a spolupráce.

5. NAPREDOVANIE – AKČNÝ PLÁN SPOLOČENSTVA PRE TRVALO UDRŽATEĽNÉ OBHOSPODAROVANIE LESA

Vo všeobecnosti sú základné princípy a elementy definované v roku 1998 v rámci stratégie EÚ stále platné. Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa a multifunkčná úloha lesov zostávajú kľúčovými spoločnými princípmi; vnútroštátne lesnícke programy zabezpečujú vhodný rámec pre implementovanie týchto princíпов; a je tiež všeobecne známe, že v rámci politiky lesného hospodárstva je neustále viac potrebné zohľadniť všeobecné, ako aj otázky medzi útvarmi.

Skúsenosti získané počas implementovania ukazujú, že lesy a lesné hospodárstvo dokážu prispievať k cieľom lisabonskej stratégie týkajúcej sa trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a konkurencieschopnosti, ako aj na ciele gothenburskej stratégie týkajúcej sa ochrany množstva a kvality prírodných zdrojov. Avšak s cieľom zachovať a maximalizovať tento príspevok aj v budúcnosti, je potrebné túto stratégiu a jej implementačný postup zahrnúť do rámca nového politického kontextu.

Po prvé, aj keď rozdielne opatrenia implementované za posledné roky viedli k rozvoju v oblasti trvalo udržateľného obhospodarovania lesa, konkurencieschopnosť a hospodárska životaschopnosť obhospodarovania lesa v EÚ, ktoré spočíva na viacúčelovom prístupe a zároveň prispieva k hospodárskym, sociálnym cieľom a cieľom zameraným na životného prostredia, musí čeliť narastajúcim výzvam v rámci otvoreného a globálneho trhu. Väčšina vlastníkov lesa má málo možností na dosiahnutie úspor z rozsahu. Vlastníci lesa poskytujú pre spoločnosť široký rad tovaru a služieb, aj keď prevažne počítajú s príjmom za predaj dreva. Uspokojenie rastúceho záujmu verejnosti o obhospodarovanie lesa z dôvodu výhod v oblasti sociálnej, ako aj v oblasti životného prostredia, si v mnohých prípadoch vyžaduje zmeny v postupe riadenia, ktoré by mohlo znížiť hospodársku životaschopnosť lesného hospodárstva. Ak sa má zachovať tradícia viacúčelového lesného hospodárstva EÚ, je potrebné sa týmito otázkami v budúcnosti venovať.

Po druhé, zatiaľ čo stratégia lesného hospodárstva EÚ spočíva na subsidiarite a vzájomnej zodpovednosti, existuje niekoľko politík a iniciatív EÚ, ktoré majú vplyv na lesy a lesné hospodárstvo. Je potrebné posilniť súdržnosť medzi politikami EÚ, ako aj koordináciu medzi Komisiou a členskými štátmi a tiež zriadiť primerané monitorovacie mechanizmy na implementovanie stratégie, aby tak rôzne funkcie lesa a jeho prepojenia s inými politikami boli v procese formovania politického konceptu riešené súdržne.

Po tretie, všetky príslušné zainteresované strany v oblasti lesa a lesného hospodárstva zdôrazňujú dôležitosť dobrej správy na ochranu a trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa. Účasti a spolupráca na formovaní politiky a následnej implementácie sú predpokladom dobrej správy. Aby sa uľahčila transparentnosť pri rozhodovaní a štruktúrovaný dialóg so zainteresovanými stranami, je potrebné preskúmať a posilniť poradné štruktúry v oblasti lesného hospodárstva na úrovni Spoločenstva, ako aj na vnútroštátnej úrovni.

Posledná, avšak rovnako závažná je tiež skutočnosť, že všeobecný význam lesov pre trvalo udržateľný rozvoj vrátane klimatických zmien s nimi súvisiacimi a rozmery biodiverzity sa berú vážnejšie na vedomie. EÚ by mala aj naďalej zachovať silnú podporu medzinárodných záväzkov v prospech trvalo udržateľného obhospodarovania lesov na globálnej úrovni. V tomto ohľade bude mať veľký význam rozhodnutie o medzinárodnom dojednaní o lesoch v budúcnosti, ktoré sa prijme na 5. zasadnutí Fóra OSN o lesoch v máji 2005.

Pri poskytovaní referenčného rámca pre politiky súvisiace s lesom, iniciatívy a aktivity, stratégia lesného hospodárstva EÚ zmenila spôsob, akým sa dnes diskutuje o otázkach súvisiacich s lesným hospodárstvom. Zmeny v politickom kontexte však naznačujú, že pre riadenie lesných zdrojov Únie je v budúcnosti potrebný súdržnejší a aktívnejší prístup.

Takýto prístup by mal spočívať na vzájomnej predstave pokiaľ ide o oblasť lesného hospodárstva EÚ a výzvy, ktorým čelí a to na globálnej, vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Spoločenstva a tiež by mal spočívať na vzájomnom porozumení pokiaľ ide o príspevok, ktorý môžu lesy a lesné hospodárstvo poskytnúť modernej spoločnosti. Mal by zahŕňať súbor jasných cieľov, ktoré môžu poskytnúť základ pre pravidelné monitorovanie a hodnotenie a v štruktúrovanom rámci by mal tiež združiť tematické, horizontálne iniciatívy, ako aj iniciatívy medzi útvarmi politiky na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Spoločenstva, s cieľom podporiť lepšiu a efektívnejšiu koordináciu a poradenstvo, a tiež by mal podporiť tok informácií medzi rôznymi zúčastnenými stranami.

Komisia je toho názoru, že rozvoj akčného plánu EÚ pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa by mohol poskytnúť takýto rámec. Akčný plán by mohol poskytnúť podnet potrebný pre transformovanie stratégie lesného hospodárstva EÚ na dynamickú štruktúru schopnú reagovať na nový politický kontext a dosiahnuť výsledky zodpovedajúce lisabonskej a gothenburskej stratégii.

Komisia preto po preskúmaní implementácie stratégie lesného hospodárstva EÚ navrhuje Európskej rade, že:

1. vypracuje akčný plán EÚ pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa, ktorý by mal poskytnúť súdržný rámec pre implementovanie aktivít súvisiacich s lesom a slúžiť ako nástroj koordinácie medzi aktivitami Spoločenstva a politikami lesného hospodárstva členských štátov. Zoznam aktivít, ktorý sa má na úrovni Spoločenstva, ako aj na vnútroštátnej úrovni prijať, by mal zahŕňať, avšak nemal by byť obmedzený iba na tieto elementy a oblasti: socio-ekonomické otázky (konkurencieschopnosť lesného hospodárstva, hodnotenie tovaru a služieb spoločenského charakteru a charakteru životného prostredia); otázky životného prostredia (klimatické zmeny, lesné požiare, vodné zdroje, ochrana biodiverzity); využívanie dreva ako zdroja energie; informovanie o dreve ako o obnoviteľnom a ekologicky vhodnom zdroji; otázky riadenia; horizontálne aktivity (výskum, vzdelávanie, štatistika lesného hospodárstva, monitorovanie); a koordinácia, komunikácia a spolupráca. Tiež je potrebné osloviť medzinárodný rozmer týchto otázok.
2. preskúma existujúce prostriedky a praktiky Spoločenstva na uľahčenie koordinácie, komunikácie a spolupráce medzi rôznymi oblasťami politiky ovplyvňujúce lesné hospodárstvo v zmysle narastajúcej komplexnosti politiky lesného hospodárstva a rozhodovacích postupov. Tento prieskum bude tiež zahŕňať rozhodnutie Rady (89/367/EHS) z 29. mája 1989, ktorým sa zriaďuje Stály lesnícky výbor¹⁵ a úlohu, ktorú by tento orgán mal zastávať pri implementovaní akčného plánu.

Komisia navrhuje predložiť akčný plán za rok 2006.

¹⁵ Ú. v. ES L 165, 15.6.1989, s. 14.